

Feitenkaart

Inkomensgegevens Rotterdam op gebieds- en buurniveau 2015

Begin 2018 zijn inkomensgegevens over 2015 uit het *Integraal Inkomens- en Vermogensonderzoek* (het voormalige *Regionaal Inkomens Onderzoek 2015*) van het CBS beschikbaar gekomen. In deze Feitenkaart zijn de belangrijkste gegevens over Rotterdam op gebieds- en buurniveau opgenomen.

Gegevens over de inkomenssituatie in Rotterdam en de regio zijn van groot belang gezien de doelstelling om de midden- en hogere inkomens voor de stad te behouden en zelfs aan te trekken.

Het *Integraal Inkomens- en Vermogensonderzoek* is voornamelijk gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst en is opgebouwd vanuit de integrale basisregistraties Bevolking, Huishoudens en Inkomen. De gegevens hieruit vormen de meest recente betrouwbare gegevens over de inkomenssituatie in Nederland. In de voorliggende Feitenkaart is een selectie opgenomen van de belangrijkste gebieds- en buurniveaugegevens over 2015 over Rotterdam, plus die over Amsterdam, Den Haag, Utrecht en heel Nederland. Een analoge Feitenkaart over Rotterdam en de regio volgt spoedig.

De gegevens over 2016 zullen waarschijnlijk eind 2018 verschijnen.

Deze Feitenkaart kent als inkomensbegrip het 'besteedbaar inkomen' volgens de definitie van het CBS. Dit komt ruwweg overeen met het intuïtieve begrip netto-inkomen (loon/uitkering/pensioen minus belasting en sociale premies), met dien verstande dat voor eigenaar-bewoners een economische huurwaarde bijgeteld, en betaalde hypotheekrente afgetrokken is. Ook is Kinderbijslag en Huurtoeslag meegeteld, en worden ziektekostenpremies in mindering gebracht; i.h.b. ook een gemiddelde basisverzekeringspremie en het verplichte eigen risico Zvw.

Voor de interpretatie van de gegevens op deze Feitenkaart is de precieze inkomensdefinitie echter niet zo van belang: de inkomensgegevens dienen immers vooral geïnterpreteerd te worden door middel van onderlinge vergelijking.

Deze Feitenkaart beperkt zich, tenzij anders aangegeven, tot de inkomens van *particuliere* huishoudens; dat wil zeggen dat studentenhuishoudens en zogeheten institutionele huishoudens (personen in instellingen, instituten en tehuizen) *niet* zijn meegeteld.

De inkomensgegevens van het CBS zijn met terugwerkende kracht tot 2011 gereviseerd (met relatief forse gevolgen), doch gereviseerde gegevens zijn vooralsnog niet beschikbaar over jaren vóór 2014.

In de nu volgende tabellen is geheimhouding toegepast ('x') als het aantal inwoners minder is dan 200 of het aantal huishoudens minder dan 70; voor kleinere gebieden is het risico van onthulling van individuele gegevens te groot. Voorts zijn om technische redenen enkele gegevens onbekend; deze zijn aangegeven met een '.'.

De belangrijkste ontwikkelingen op gemeentelijk niveau: héél langzaam neemt het aandeel hoge inkomens toe, en sinds kort neemt ook het aandeel allerlaagste inkomens af:

	2015	2014 na rev.	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Gemiddeld huishoudensinkomen x 1.000	€ 33,4	€ 33,3	€ 31,0	€ 29,9	€ 29,6	€ 29,3	€ 29,3	€ 29,4	€ 29,2
Laag huishoudensinkomen ¹	54,1%	54,4%	52,4%	52,6%	53,1%	53,1%	53,2%	53,2%	53,7%
Midden huishoudensinkomen ¹	32,5%	32,5%	33,7%	33,6%	33,3%	33,5%	33,5%	33,4%	33,2%
Hoog huishoudensinkomen ¹	13,4%	13,1%	13,9%	13,8%	13,6%	13,4%	13,4%	13,4%	13,2%
Huishoudens tot 110% sociaal minimum	20,4%	20,8%	22,0%	21,6%	21,0%	20,3%	19,8%	19,5%	18,0%
Personen in zo'n huishouden	16,9%	17,6%	18,9%	18,6%	18,1%	17,5%	17,1%	16,9%	15,8%
Kinderen tot 18 jaar in zo'n huishouden	20,7%	22,0%	23,7%	23,5%	23,1%	22,9%	22,4%	21,5%	21,1%
Huish. onder armoedegrens CBS/SCP	15,4%	16,3%	18,3%	18,7%	17,2%	14,9%	14,1%	13,7%	13,0%
Huishoudens met arbeid als hoofdbron	58,1%	57,5%	59,3%	59,9%	60,3%	60,9%	61,3%	61,9%	61,6%

¹): Onderste 40% respectievelijk middelste 40% respectievelijk bovenste 20% van de landelijke inkomensverdeling.

Voor een beschrijving van de veranderingen bij de revisie van de inkomensstatistieken van het CBS wordt verwezen naar het [document](#) daarover op de CBS-website.

GEMIDDELD INKOMEN PER HUISHOUDEN

Onderstaande tabel bevat de gemiddelde inkomens per huishouden in de Rotterdamse gebieden en buurten, in de vier grote steden en landelijk in 2015 en 2014 na revisie. Tevens toevoegd is het zogeheten gestandaardiseerde inkomen: het besteedbaar inkomen, gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. (Een groter huishouden heeft immers een hoger inkomen nodig dan een kleiner huishouden om op een vergelijkbaar welvaarniveau te komen.) Voor een stad als Rotterdam met zijn grote aantallen kleine huishoudens vormt dat zuiverder vergelijkingsmateriaal met elders dan louter de hoogte van een huishoudensinkomen.

	Aantal huishoudens 1-1-'15	Gemiddeld besteedbaar huishoudens- inkomen, 2015	Idem in 2014	Gestandaard- iseerd ¹ , 2015	Idem in 2014
Rotterdam Centrum	17.160	€ 36.200	€ 35.700	€ 29.300	€ 29.000
Stadsdriehoek	8.250	€ 39.100	€ 38.700	€ 32.300	€ 32.000
Oude Westen	4.460	€ 28.200	€ 26.900	€ 21.600	€ 20.500
Cool	2.930	€ 34.000	€ 32.000	€ 28.100	€ 26.600
C.S. Kwartier	490	€ 44.600	€ 44.000	€ 36.500	€ 35.800
Nieuwe Werk	710	€ 57.800	€ 67.300	€ 45.500	€ 53.900
Dijkzigt	330	€ 32.000	€ 31.300	€ 26.900	€ 26.300
Delfshaven	34.030	€ 28.800	€ 28.100	€ 21.500	€ 21.000
Delfshaven	3.090	€ 26.700	€ 25.800	€ 21.100	€ 20.500
Bospolder	3.090	€ 26.600	€ 25.800	€ 19.100	€ 18.600
Tussendijken	3.310	€ 24.000	€ 23.700	€ 18.200	€ 17.800
Spangen	4.230	€ 29.000	€ 28.200	€ 20.400	€ 19.800
Nieuwe Westen	8.330	€ 29.500	€ 28.600	€ 21.600	€ 21.000
Middelland	5.580	€ 31.400	€ 30.700	€ 23.900	€ 23.300
Oud-Mathenesse	3.730	€ 26.300	€ 25.800	€ 20.800	€ 20.400
Witte Dorp	240	€ 30.200	€ 28.300	€ 20.300	€ 19.400
Schiemond	2.430	€ 36.200	€ 35.800	€ 27.400	€ 27.100
Overschie	7.740	€ 35.200	€ 34.900	€ 25.200	€ 25.000
Kleinpolder	3.750	€ 29.300	€ 28.500	€ 22.000	€ 21.500
Noord Kethel	30	x	x	x	x
Schieveen	130	€ 49.900	€ 55.700	€ 33.200	€ 36.800
Zestienhoven	570	€ 57.200	€ 56.100	€ 35.900	€ 35.200
Overschie	3.070	€ 38.100	€ 38.300	€ 27.000	€ 27.100
Landzicht	200	€ 26.300	€ 26.800	€ 19.900	€ 20.100
Noord	26.050	€ 31.400	€ 30.800	€ 24.500	€ 24.100
Agniesebuurt	2.070	€ 27.100	€ 27.600	€ 21.400	€ 21.600
Provenierswijk	2.280	€ 31.600	€ 31.400	€ 24.700	€ 24.500
Bergpolder	4.530	€ 29.700	€ 28.900	€ 24.600	€ 24.000
Blijdorp	5.450	€ 38.300	€ 37.700	€ 30.200	€ 29.800
Liskwartier	3.610	€ 34.000	€ 33.200	€ 25.400	€ 25.000
Oude Noorden	8.100	€ 27.500	€ 26.800	€ 21.000	€ 20.400
Blijdorpse Polder	20	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.540	€ 46.300	€ 48.900	€ 32.400	€ 34.400
Schiebroek	7.580	€ 35.200	€ 34.800	€ 25.400	€ 25.200
Hillegersberg-zuid	3.630	€ 44.000	€ 43.600	€ 31.600	€ 31.400
Hillegersberg-noord	3.730	€ 51.300	€ 58.500	€ 36.400	€ 41.800
Terbregge	1.330	€ 55.800	€ 57.000	€ 36.200	€ 36.900
Molenlaankwartier	3.270	€ 64.900	€ 73.600	€ 43.600	€ 49.800
Kralingen-Crooswijk	24.420	€ 34.800	€ 35.200	€ 26.500	€ 26.800
Rubroek	4.160	€ 28.600	€ 28.200	€ 23.000	€ 22.700
Nieuw Crooswijk	1.430	€ 28.400	€ 26.000	€ 22.000	€ 20.300
Oud Crooswijk	3.790	€ 25.100	€ 24.600	€ 18.800	€ 18.500
Kralingen-west	7.550	€ 31.500	€ 31.000	€ 24.400	€ 24.100
Kralingen-oost	3.000	€ 68.500	€ 74.800	€ 47.400	€ 51.900
Kralingse Bos	50	x	x	x	x
De Esch	2.340	€ 30.700	€ 29.800	€ 24.800	€ 24.100
Struisenburg	2.100	€ 37.100	€ 38.600	€ 30.300	€ 31.600

	Aantal huishoudens 1-1-'15	Gemiddeld besteedbaar huishoudens- inkomen, 2015	Idem in 2014	Gestandaard- iseerd ¹ , 2015	Idem in 2014
Feijenoord	33.340	€ 28.800	€ 28.300	€ 21.300	€ 20.900
Kop van Zuid (Wilhelminapier)	1.080	€ 49.800	€ 48.300	€ 41.000	€ 40.200
Kop van Zuid - Entrepot	3.850	€ 36.800	€ 36.600	€ 27.100	€ 26.900
Vreewijk	6.980	€ 26.400	€ 26.400	€ 20.000	€ 20.000
Bloemhof	6.010	€ 25.600	€ 24.800	€ 18.600	€ 17.900
Hillesluis	5.000	€ 27.000	€ 26.600	€ 19.200	€ 18.800
Katendrecht	2.080	€ 32.700	€ 32.500	€ 23.500	€ 23.300
Afrikaanderwijk	3.420	€ 24.600	€ 24.300	€ 17.400	€ 17.100
Feijenoord	3.080	€ 25.700	€ 25.200	€ 18.400	€ 18.000
Noordereiland	1.840	€ 31.900	€ 31.400	€ 25.700	€ 25.100
IJsselmonde	27.530	€ 31.100	€ 30.800	€ 22.900	€ 22.600
Oud IJsselmonde	2.700	€ 41.100	€ 41.400	€ 29.400	€ 29.500
Lombardijen	6.630	€ 28.400	€ 28.500	€ 21.600	€ 21.600
Groot IJsselmonde	13.320	€ 30.000	€ 29.500	€ 22.500	€ 22.100
Beverwaard	4.870	€ 32.100	€ 31.700	€ 22.100	€ 21.700
Pernis	2.150	€ 38.000	€ 38.100	€ 27.000	€ 26.900
Pernis	2.150	€ 38.000	€ 38.100	€ 27.000	€ 26.900
Prins Alexander	43.580	€ 37.400	€ 37.700	€ 26.700	€ 26.900
's-Gravenland	3.270	€ 56.800	€ 60.800	€ 37.700	€ 40.400
Kralingse Veer	710	€ 39.100	€ 38.800	€ 27.000	€ 26.500
Prinsenland	4.900	€ 36.500	€ 37.100	€ 26.700	€ 27.100
Het Lage Land	5.440	€ 31.600	€ 31.600	€ 24.500	€ 24.500
Ommoord	12.550	€ 33.100	€ 33.200	€ 24.700	€ 24.700
Zevenkamp	7.040	€ 35.300	€ 34.600	€ 24.700	€ 24.200
Oosterflank	5.350	€ 31.100	€ 30.800	€ 23.400	€ 23.200
Nesselande	4.320	€ 54.400	€ 54.700	€ 34.500	€ 34.800
Charlois	31.290	€ 27.300	€ 26.900	€ 20.700	€ 20.400
Charlois Zuidrand	140	€ 47.000	€ 49.500	€ 31.700	€ 33.500
Tarwewijk	5.580	€ 25.600	€ 24.700	€ 19.000	€ 18.500
Carnisse	5.700	€ 26.700	€ 26.400	€ 20.900	€ 20.700
Zuidwijk	6.150	€ 27.000	€ 27.000	€ 20.700	€ 20.600
Oud-Charlois	6.210	€ 28.500	€ 28.300	€ 21.200	€ 21.100
Wielewaal	520	€ 23.200	€ 23.200	€ 18.400	€ 18.300
Zuidplein	720	€ 29.100	€ 28.400	€ 24.300	€ 23.700
Pendrecht	5.300	€ 27.900	€ 27.400	€ 20.600	€ 20.200
Zuiderpark	320	€ 26.600	€ 25.900	€ 22.100	€ 21.500
Heijplaat	660	€ 30.500	€ 29.900	€ 22.500	€ 21.900
Hoogvliet	15.520	€ 34.600	€ 34.300	€ 24.700	€ 24.400
Hoogvliet-noord	5.410	€ 35.200	€ 34.700	€ 24.700	€ 24.400
Hoogvliet-zuid	10.100	€ 34.300	€ 34.100	€ 24.700	€ 24.400
Hoek van Holland	4.630	€ 39.200	€ 40.200	€ 27.700	€ 28.400
Strand en Duin	780	€ 56.200	€ 62.600	€ 37.300	€ 41.700
Dorp	3.820	€ 35.700	€ 35.900	€ 25.700	€ 25.900
Rijnpoort	30	x	x	x	x
Rozenburg	5.600	€ 38.300	€ 37.700	€ 27.200	€ 26.700
Rozenburg	5.600	€ 38.300	€ 37.700	€ 27.200	€ 26.700
Noordzeeweg e.o.	0	x	x	x	x
Overig en onbekend
Rotterdam	292.690	€33.400	€ 33.300	€ 24.700	€ 24.600
Amsterdam	409.610	€36.800	€36.300	€ 28.100	€ 27.800
's-Gravenhage	236.460	€37.000	€37.100	€ 27.100	€ 27.100
Utrecht	145.870	€39.300	€38.900	€ 28.700	€ 28.400
Nederland	7.332.930	€39.600	€40.000	€ 27.800	€ 28.000

¹⁾: Gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

Het gemiddelde besteedbaar huishoudensinkomen ligt in Rotterdam een stuk lager dan landelijk, maar als rekening wordt gehouden met verschillen in grootte en samenstelling van de huishoudens, is het verschil wat minder groot.

In Rotterdam nam het in 2015 met € 100 toe, terwijl het landelijk met € 400 afnam.

LAGE, MIDDEN- EN HOGE HUISHOUDENSINKOMENS

Aan de hand van de verdeling van huishoudensinkomens kunnen lage-, midden- en hoge-inkomensgroepen worden gedefinieerd. Gangbaar is, dat de onderste 40% van de landelijke inkomensverdeling als 'laag', de bovenste 20% als 'hoog', en de rest als 'midden' wordt beschouwd. Ruwweg komt de grens tussen 'laag' en 'midden' ongeveer overeen met het besteedbaar inkomen van een kostwinner met een modaal inkomen (in 2015 € 35.500 bruto per jaar) en twee kinderen ("Jan Modaal").

De term 'laag inkomen' zorgt overigens nog al eens voor verwarring, omdat hij bij meerdere definities wordt gebruikt; ook door het CBS zelf. Zo gebruiken CBS en SCP de term 'laag inkomen' ook voor inkomens onder de welvaartsvaste armoedegrens die verderop in deze Feitenkaart aan de orde komt, en wordt in de volkshuisvesting nóg weer een andere definitie voor lage inkomens gehanteerd (zie de jaarlijkse OBI-Feitenkaarten *Aandachtsgroepen volkshuisvestingsbeleid Rotterdam en regio*).

	Aantal huishoudens 1-1-'15	Laag: onderste 40%	Midden: middelste 40%	Hoog: bovenste 20%		Laag, gestand.	Midden, gestand.	Hoog, gestand.
Rotterdam Centrum	17.160	50%	34%	16%		43%	31%	26%
Stadsdriehoek	8.250	41%	39%	20%		32%	35%	33%
Oude Westen	4.460	67%	24%	8%		67%	23%	10%
Cool	2.930	52%	35%	14%		43%	33%	24%
C.S. Kwartier	490	31%	47%	22%		27%	37%	37%
Nieuwe Werk	710	37%	27%	38%		32%	23%	46%
Dijkzigt	330	64%	24%	x		45%	36%	x
Delfshaven	34.030	62%	29%	9%		63%	27%	10%
Delfshaven	3.090	67%	26%	7%		62%	28%	10%
Bospolder	3.090	68%	26%	6%		73%	22%	6%
Tussendijken	3.310	74%	22%	5%		76%	20%	4%
Spangen	4.230	59%	34%	8%		66%	28%	7%
Nieuwe Westen	8.330	61%	29%	10%		62%	26%	11%
Middelland	5.580	58%	29%	13%		55%	29%	16%
Oud-Mathenesse	3.730	65%	30%	5%		61%	33%	6%
Witte Dorp	240	63%	33%	x		67%	33%	x
Schiemond	2.430	48%	35%	17%		51%	25%	24%
Overschie	7.740	50%	34%	16%		50%	34%	16%
Kleinpolder	3.750	62%	29%	9%		62%	29%	9%
Noord Kethel	30	x	x	x		x	x	x
Schieveen	130	x	x	x		x	x	x
Zestienhoven	570	21%	30%	49%		23%	37%	42%
Overschie	3.070	41%	40%	19%		40%	41%	19%
Landzicht	200	65%	x	x		70%	x	x
Noord	26.050	55%	33%	12%		51%	32%	17%
Agniesebuurt	2.070	67%	26%	7%		63%	27%	11%
Provenierswijk	2.280	56%	31%	14%		52%	30%	18%
Bergpolder	4.530	57%	36%	8%		47%	39%	15%
Blijdorp	5.450	38%	42%	20%		30%	41%	30%
Liskwartier	3.610	52%	32%	16%		50%	32%	19%
Oude Noorden	8.100	64%	29%	7%		65%	26%	9%
Blijdorpse Polder	20	x	x	x		x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.540	41%	31%	27%		39%	31%	30%
Schiebroek	7.580	54%	28%	18%		51%	30%	19%
Hillegersberg-zuid	3.630	32%	42%	26%		29%	41%	30%
Hillegersberg-noord	3.730	43%	29%	27%		41%	27%	32%
Terbregge	1.330	24%	35%	41%		28%	32%	41%
Molenlaankwartier	3.270	27%	28%	46%		24%	27%	50%
Kralingen-Crooswijk	24.420	56%	30%	14%		54%	27%	19%
Rubroek	4.160	60%	32%	7%		57%	30%	13%
Nieuw Crooswijk	1.430	65%	24%	11%		64%	23%	13%
Oud Crooswijk	3.790	71%	24%	5%		75%	21%	4%
Kralingen-west	7.550	58%	30%	12%		55%	28%	17%
Kralingen-oost	3.000	32%	27%	41%		27%	25%	48%
Kralingse Bos	50	x	x	x		x	x	x
De Esch	2.340	54%	36%	10%		52%	32%	17%
Struisenburg	2.100	45%	37%	18%		39%	31%	30%

Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam op gebieds- en buurtniveau 2015

	Aantal huishoudens 1-1-'15	Laag: onderste 40%	Midden: middelste 40%	Hoog: bovenste 20%		Laag, gestand.	Midden, gestand.	Hoog, gestand.
Feijenoord	33.340	64%	28%	9%		67%	24%	9%
Kop van Zuid (Wilhelminapier)	1.080	42%	31%	29%		31%	31%	38%
Kop van Zuid - Entrepot	3.850	48%	34%	18%		49%	28%	23%
Vreewijk	6.980	70%	25%	6%		70%	24%	6%
Bloemhof	6.010	68%	28%	4%		74%	23%	3%
Hillesluis	5.000	63%	31%	6%		70%	25%	4%
Katendrecht	2.080	55%	30%	15%		57%	26%	16%
Afrikaanderwijk	3.420	73%	23%	5%		80%	17%	3%
Feijenoord	3.080	71%	24%	6%		77%	19%	5%
Noordereiland	1.840	55%	33%	13%		51%	28%	21%
IJsselmonde	27.530	55%	35%	10%		56%	34%	10%
Oud IJsselmonde	2.700	32%	46%	22%		31%	43%	27%
Lombardijen	6.630	62%	32%	7%		61%	31%	8%
Groot IJsselmonde	13.320	57%	35%	8%		57%	34%	8%
Beverwaard	4.870	52%	37%	12%		57%	34%	9%
Pernis	2.150	36%	47%	18%		35%	47%	18%
Pernis	2.150	36%	47%	18%		35%	47%	18%
Prins Alexander	43.580	47%	35%	19%		45%	36%	19%
's-Gravenland	3.270	26%	35%	39%		26%	34%	41%
Kralingse Veer	710	34%	48%	18%		38%	44%	17%
Prinsenland	4.900	51%	31%	18%		48%	33%	19%
Het Lage Land	5.440	54%	36%	10%		49%	38%	13%
Ommoord	12.550	52%	35%	13%		49%	37%	14%
Zevenkamp	7.040	47%	36%	17%		49%	36%	15%
Oosterflank	5.350	57%	33%	11%		55%	33%	12%
Nesselande	4.320	21%	35%	44%		24%	38%	38%
Charlois	31.290	64%	30%	6%		64%	29%	6%
Charlois Zuidrand	140	x	x	x		x	x	x
Tarwewijk	5.580	68%	27%	5%		70%	25%	4%
Carnisse	5.700	64%	31%	4%		60%	34%	6%
Zuidwijk	6.150	67%	27%	6%		67%	27%	6%
Oud-Charlois	6.210	61%	31%	8%		61%	30%	8%
Wielewaal	520	79%	19%	x		77%	19%	x
Zuidplein	720	57%	38%	x		46%	42%	13%
Pendrecht	5.300	62%	31%	7%		65%	29%	6%
Zuiderpark	320	69%	22%	x		59%	28%	x
Heijplaat	660	59%	30%	11%		59%	32%	x
Hoogvliet	15.520	46%	39%	14%		48%	39%	14%
Hoogvliet-noord	5.410	44%	43%	14%		46%	41%	13%
Hoogvliet-zuid	10.100	48%	38%	14%		49%	37%	14%
Hoek van Holland	4.630	40%	40%	20%		39%	40%	21%
Strand en Duin	780	12%	46%	42%		13%	42%	45%
Dorp	3.820	46%	38%	16%		44%	40%	16%
Rijnpoort	30	x	x	x		x	x	x
Rozenburg	5.600	37%	46%	18%		37%	44%	19%
Rozenburg	5.600	37%	46%	18%		37%	44%	19%
Noordzeeweg e.o.	0	x	x	x		x	x	x
Overig en onbekend
Rotterdam	292.690	54%	33%	13%		53%	31%	15%
Amsterdam	409.610	52%	31%	17%		49%	30%	22%
's-Gravenhage	236.460	49%	34%	17%		48%	32%	20%
Utrecht	145.870	43%	35%	22%		40%	35%	25%
Nederland	7.332.930	40%	40%	20%		40%	40%	20%

54% van de Rotterdamse huishoudens had in 2015 een inkomen waarmee het tot de “onderste” 40% van Nederland behoort, 13% behoort tot de “bovenste” 20% en de overige 33% behoort tot de middelste 40%. De onderste categorie nam vergeleken met 2014 met 0,3%-punt af, en de bovenste nam met 0,3%-punt toe.

INKOMENS TOT 110% VAN HET SOCIAAL MINIMUM

Onderstaande tabel geeft de aantallen huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (bijstands- dan wel AOW-niveau) weer. In Rotterdam is dit tegenwoordig de inkomensgrens van het minimabeleid. Let wel: net als elders in deze Feitenkaart betreft het hier inkomens op jaarbasis; huishoudens die ook een deel van het jaar een hoger inkomen hadden, zijn hier dus niet inbegrepen. Tevens zijn in deze tabel de aantallen langdurig (d.w.z.: ook in de drie voorgaande jaren) op dit inkomensniveau levende huishoudens weergegeven. Het betreft hier hoofden van huishoudens die ook in de voorgaande drie jaren tot een huishouden met een dergelijk inkomen behoorden; ongeacht de vraag of dat huishouden toen op de zelfde manier samengesteld was, en ongeacht waar in Nederland men toen woonde.

	Tot 110% van het sociaal minimum:					Langdurig tot 110% van het soc. min. ² :			
	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹	Aantal tot 110% soc. min.	Idem als perc.	Idem in 2014		Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹	Aantal tot 110% soc. min.	Idem als perc.	Idem in 2014
Rotterdam Centrum	16.200	2.920	18%	19%		13.600	1.400	10%	11%
Stadsdriehoek	7.810	830	11%	11%		6.600	300	5%	5%
Oude Westen	4.240	1.490	35%	36%		3.700	800	22%	22%
Cool	2.750	480	17%	19%		2.300	200	9%	14%
C.S. Kwartier	450	x	x	x		400	x	x	x
Nieuwe Werk	660	x	x	x		500	x	x	x
Dijkzigt	310	x	x	x		200	x	x	x
Delfshaven	32.040	8.800	27%	28%		27.500	4.500	16%	16%
Delfshaven	2.850	770	27%	29%		2.300	400	17%	17%
Bospolder	2.920	1.000	34%	35%		2.600	500	19%	19%
Tussendijken	3.090	1.220	39%	40%		2.700	700	26%	22%
Spangen	4.030	1.090	27%	28%		3.600	600	17%	17%
Nieuwe Westen	7.870	2.220	28%	29%		6.700	1.100	16%	17%
Middelland	5.220	1.270	24%	25%		4.300	600	14%	14%
Oud-Mathenesse	3.490	670	19%	20%		2.900	300	10%	10%
Witte Dorp	240	70	29%	30%		200	x	x	x
Schiemond	2.350	490	21%	23%		2.200	300	14%	14%
Overschie	7.510	1.300	17%	18%		7.100	700	10%	10%
Kleinpolder	3.610	840	23%	24%		3.400	500	15%	15%
Noord Kethel	30	x	x	x		x	x	x	x
Schieveen	130	x	x	x		100	x	x	x
Zestienhoven	560	x	x	x		500	x	x	x
Overschie	2.990	350	12%	12%		2.800	200	7%	7%
Landzicht	190	x	x	x		200	x	x	x
Noord	24.860	5.160	21%	21%		21.800	2.700	12%	12%
Agniesebuurt	1.950	560	29%	29%		1.600	300	19%	19%
Provenierswijk	2.150	460	21%	21%		1.800	200	11%	11%
Bergpolder	4.290	690	16%	16%		3.600	300	8%	8%
Blijdorp	5.280	430	8%	9%		4.800	200	4%	4%
Liskwartier	3.470	710	20%	21%		3.100	400	13%	13%
Oude Noorden	7.710	2.310	30%	32%		6.800	1.300	19%	19%
Blijdorpse Polder	20	x	x	x		x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.030	2.530	13%	13%		17.900	1.300	7%	7%
Schiebroek	7.300	1.440	20%	20%		6.800	800	12%	12%
Hillegersberg-zuid	3.550	240	7%	7%		3.300	100	3%	3%
Hillegersberg-noord	3.650	520	14%	13%		3.400	300	9%	9%
Terbregge	1.310	90	7%	7%		1.200	x	x	x
Molenlaankwartier	3.220	240	7%	7%		3.100	100	3%	3%
Kralingen-Crooswijk	23.160	5.450	24%	24%		20.500	3.000	15%	15%
Rubroek	3.960	950	24%	25%		3.500	600	17%	17%
Nieuw Crooswijk	1.350	390	29%	30%		1.200	200	17%	17%
Oud Crooswijk	3.610	1.380	38%	38%		3.200	800	25%	25%
Kralingen-west	7.150	1.750	24%	24%		6.300	900	14%	15%
Kralingen-oost	2.870	240	8%	8%		2.500	100	4%	4%
Kralingse Bos	50	x	x	x		x	x	x	x
De Esch	2.250	490	22%	22%		2.100	300	14%	14%
Struisenburg	1.920	240	13%	12%		1.600	100	6%	6%

Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam op gebieds- en buurtniveau 2015

	Tot 110% van het sociaal minimum:				Langdurig tot 110% van het soc. min. ²⁾ :			
	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹⁾	Aantal tot 110% soc. min.	Idem als perc.	Idem in 2014	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹⁾	Aantal tot 110% soc. min.	Idem als perc.	Idem in 2014
Feijenoord	31.550	9.350	30%	30%	28.000	5.200	19%	18%
Kop van Zuid (Wilhelminapier)	1.010	70	7%	7%	700	x	x	x
Kop van Zuid - Entrepot	3.710	820	22%	22%	3.400	500	15%	12%
Vreewijk	6.680	1.910	29%	28%	6.100	1.100	18%	18%
Bloemhof	5.610	1.770	32%	34%	4.900	1.000	20%	20%
Hillesluis	4.640	1.390	30%	31%	4.000	700	18%	18%
Katendrecht	1.990	540	27%	28%	1.800	300	17%	17%
Afrikaanderwijk	3.230	1.360	42%	42%	2.900	800	28%	28%
Feijenoord	2.910	1.080	37%	38%	2.600	600	23%	23%
Noordereiland	1.770	410	23%	24%	1.600	200	13%	13%
IJsselmonde	26.470	5.070	19%	20%	24.700	2.700	11%	11%
Oud IJsselmonde	2.610	210	8%	9%	2.500	100	4%	4%
Lombardijen	6.350	1.420	22%	22%	5.800	700	12%	12%
Groot IJsselmonde	12.900	2.440	19%	19%	12.200	1.400	11%	11%
Beverwaard	4.610	1.000	22%	23%	4.200	500	12%	12%
Pernis	2.100	150	7%	7%	2.000	100	5%	5%
Pernis	2.100	150	7%	7%	2.000	100	5%	5%
Prins Alexander	42.490	6.530	15%	16%	40.500	3.600	9%	9%
's-Gravenland	3.210	200	6%	7%	3.100	100	3%	3%
Kralingse Veer	700	x	x	x	700	x	x	x
Prinsenland	4.790	780	16%	16%	4.600	400	9%	9%
Het Lage Land	5.270	840	16%	16%	5.000	500	10%	8%
Ommoord	12.250	1.970	16%	16%	11.700	1.100	9%	9%
Zevenkamp	6.810	1.300	19%	20%	6.400	700	11%	11%
Oosterflank	5.200	1.130	22%	22%	4.900	600	12%	12%
Nesselande	4.250	270	6%	7%	4.100	100	2%	2%
Charlois	29.390	6.810	23%	24%	25.600	3.200	13%	13%
Charlois Zuidrand	140	x	x	x	100	x	x	x
Tarwewijk	5.100	1.340	26%	28%	4.100	600	15%	15%
Carnisse	5.310	910	17%	17%	4.500	300	7%	7%
Zuidwijk	5.880	1.550	26%	26%	5.300	800	15%	15%
Oud-Charlois	5.850	1.330	23%	23%	5.100	700	14%	12%
Wielewaal	500	180	36%	33%	500	100	20%	20%
Zuidplein	690	90	13%	14%	600	x	x	x
Pendrecht	4.990	1.200	24%	25%	4.500	600	13%	13%
Zuiderpark	300	x	x	23%	300	x	x	x
Heijplaat	640	120	19%	17%	600	100	17%	17%
Hoogvliet	15.130	2.030	13%	13%	14.400	1.000	7%	7%
Hoogvliet-noord	5.280	700	13%	13%	5.000	400	8%	8%
Hoogvliet-zuid	9.850	1.330	14%	14%	9.400	700	7%	8%
Hoek van Holland	4.550	450	10%	10%	4.400	200	5%	5%
Strand en Duin	770	x	x	x	800	x	x	x
Dorp	3.750	430	11%	11%	3.700	200	5%	5%
Rijnpoort	30	x	x	x	x	x	x	x
Rozenburg	5.510	480	9%	9%	5.300	200	4%	4%
Rozenburg	5.510	480	9%	9%	5.300	200	4%	4%
Noordzeeweg e.o.	0	x	x	x	0	x	x	x
Overig en onbekend
Rotterdam	280.080	57.040	20%	21%	253.400	29.800	12%	11%
Amsterdam	392.410	73.700	19%	19%	341.600	36.500	11%	9%
's-Gravenhage	226.590	39.240	17%	18%	202.700	18.500	9%	8%
Utrecht	141.260	17.790	13%	13%	123.900	7.700	6%	5%
Nederland	7.171.740	791.640	11%	11%	6.801.900	369.000	5%	5%

¹⁾: Exclusief huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering.

²⁾: Dat wil zeggen: ook in de drie voorgaande jaren op dit inkomensniveau. Deze gegevens zijn alleen beschikbaar in veelvouden van 100.

Het aandeel Rotterdamse huishoudens met een jaarinkomen van niet meer dan 110% van het sociaal minimum nam in 2015 voor het eerst in jaren af: met 0,4%-punt. Ook landelijk was sprake van zo'n lichte afname: met 0,2%-punt.

De helft zit al vier jaar onafgebroken op dit inkomensniveau.

INKOMENS ONDER DE WELVAARTSVASTE ARMOEDEGRENS VAN CBS EN SCP

Onderstaande tabel geeft de aantallen huishoudens weer met een inkomen onder een per type huishouden verschillende lage-inkomensgrens die door het CBS wordt gehanteerd als een welvaartsvaste armoedegrens. Deze wat abstracte grens is gebaseerd op de koopkracht van een alleenstaande met een bijstandsuitkering in 1979. Deze armoedegrens ligt niet ver van het sociaal minimum; voor de meeste soorten huishoudens ligt het sociaal minimum iets *onder* deze armoedegrens, maar voor huishoudens vanaf de AOW-leeftijd er iets *boven*.

	Onder de armoedegrens:				Langdurig onder de armoedegrens ² :			
	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹	Aantal onder de armoede- grens	Idem als perc.	Idem in 2014	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹	Aantal onder de armoede- grens	Idem als perc.	Idem in 2014
Rotterdam Centrum	16.200	2.190	14%	15%	13.600	800	6%	6%
Stadsdriehoek	7.810	610	8%	8%	6.600	200	3%	3%
Oude Westen	4.240	1.130	27%	30%	3.700	500	14%	14%
Cool	2.750	350	13%	15%	2.300	100	4%	5%
C.S. Kwartier	450	20	x	x	400	x	x	x
Nieuwe Werk	660	50	x	x	500	x	x	x
Dijkzigt	310	30	x	x	200	x	x	x
Delfshaven	32.040	7.100	22%	24%	27.500	2.900	11%	10%
Delfshaven	2.850	640	22%	25%	2.300	200	9%	8%
Bospolder	2.920	840	29%	30%	2.600	400	15%	12%
Tussendijken	3.090	930	30%	33%	2.700	400	15%	15%
Spangen	4.030	880	22%	24%	3.600	400	11%	8%
Nieuwe Westen	7.870	1.860	24%	26%	6.700	800	12%	11%
Middelland	5.220	1.020	20%	21%	4.300	400	9%	7%
Oud-Mathenesse	3.490	500	14%	15%	2.900	200	7%	3%
Witte Dorp	240	50	21%	x	200	x	x	x
Schiemon	2.350	380	16%	19%	2.200	200	9%	10%
Overschie	7.510	940	13%	13%	7.100	400	6%	6%
Kleinpolder	3.610	590	16%	18%	3.400	300	9%	6%
Noord Kethel	30	0	x	x	x	x	x	x
Schieveen	130	0	x	x	100	x	x	x
Zestienhoven	560	30	x	x	500	x	x	x
Overschie	2.990	280	9%	10%	2.800	100	4%	4%
Landzicht	190	30	x	x	200	x	x	x
Noord	24.860	3.970	16%	17%	21.800	1.700	8%	7%
Agniesebuurt	1.950	430	22%	23%	1.600	200	13%	13%
Provenierswijk	2.150	350	16%	17%	1.800	100	6%	6%
Bergpolder	4.290	560	13%	13%	3.600	200	6%	6%
Blijdorp	5.280	280	5%	6%	4.800	100	2%	2%
Liskwartier	3.470	520	15%	17%	3.100	200	6%	6%
Oude Noorden	7.710	1.810	23%	26%	6.800	900	13%	12%
Blijdorpse Polder	20	0	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.030	1.830	10%	10%	17.900	700	4%	4%
Schiebroek	7.300	1.060	15%	16%	6.800	500	7%	6%
Hillegersberg-zuid	3.550	200	6%	6%	3.300	x	x	x
Hillegersberg-noord	3.650	370	10%	10%	3.400	100	3%	3%
Terbregge	1.310	70	5%	5%	1.200	x	x	x
Molenlaankwartier	3.220	120	4%	3%	3.100	x	x	x
Kralingen-Crooswijk	23.160	4.130	18%	19%	20.500	1.900	9%	9%
Rubroek	3.960	680	17%	18%	3.500	300	9%	8%
Nieuw Crooswijk	1.350	320	24%	25%	1.200	100	8%	8%
Oud Crooswijk	3.610	1.070	30%	31%	3.200	500	16%	16%
Kralingen-west	7.150	1.340	19%	20%	6.300	600	10%	8%
Kralingen-oost	2.870	180	6%	7%	2.500	100	4%	4%
Kralingse Bos	50	10	x	x	x	x	x	x
De Esch	2.250	370	16%	17%	2.100	200	10%	10%
Struisenburg	1.920	170	9%	9%	1.600	100	6%	6%

Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam op gebieds- en buurtniveau 2015

	Onder de armoedegrens:				Langdurig onder de armoedegrens ² :			
	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹	Aantal onder de armoede- grens	Idem als perc.	Idem in 2014	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹	Aantal onder de armoede- grens	Idem als perc.	Idem in 2014
Feijenoord	31.550	7.320	23%	25%	28.000	3.300	12%	11%
Kop van Zuid (Wilhelminapier)	1.010	70	7%	7%	700	x	x	x
Kop van Zuid - Entrepot	3.710	630	17%	18%	3.400	300	9%	9%
Vreewijk	6.680	1.410	21%	21%	6.100	600	10%	10%
Bloemhof	5.610	1.460	26%	29%	4.900	700	14%	12%
Hillesluis	4.640	1.120	24%	26%	4.000	500	13%	10%
Katendrecht	1.990	390	20%	22%	1.800	200	11%	11%
Afrikaanderwijk	3.230	1.040	32%	34%	2.900	500	17%	14%
Feijenoord	2.910	900	31%	32%	2.600	400	15%	15%
Noordereiland	1.770	290	16%	19%	1.600	100	6%	6%
IJsselmonde	26.470	3.690	14%	15%	24.700	1.500	6%	6%
Oud IJsselmonde	2.610	180	7%	8%	2.500	100	4%	4%
Lombardijen	6.350	1.060	17%	16%	5.800	400	7%	7%
Groot IJsselmonde	12.900	1.670	13%	14%	12.200	800	7%	6%
Beverwaard	4.610	790	17%	19%	4.200	300	7%	7%
Pernis	2.100	110	5%	5%	2.000	x	x	x
Pernis	2.100	110	5%	5%	2.000	x	x	x
Prins Alexander	42.490	4.280	10%	10%	40.500	1.800	4%	4%
's-Gravenland	3.210	170	5%	6%	3.100	x	x	x
Kralingse Veer	700	40	x	x	700	x	x	x
Prinsenland	4.790	510	11%	10%	4.600	200	4%	4%
Het Lage Land	5.270	540	10%	10%	5.000	200	4%	4%
Ommoord	12.250	1.160	9%	10%	11.700	500	4%	3%
Zevenkamp	6.810	930	14%	14%	6.400	400	6%	5%
Oosterflank	5.200	740	14%	15%	4.900	300	6%	6%
Nesselande	4.250	190	4%	5%	4.100	100	2%	2%
Charlois	29.390	5.480	19%	19%	25.600	2.000	8%	7%
Charlois Zuidrand	140	20	x	x	100	x	x	x
Tarwewijk	5.100	1.170	23%	24%	4.100	400	10%	7%
Carnisse	5.310	760	14%	15%	4.500	200	4%	5%
Zuidwijk	5.880	1.120	19%	20%	5.300	500	9%	8%
Oud-Charlois	5.850	1.110	19%	19%	5.100	400	8%	8%
Wielewaal	500	130	26%	25%	500	x	x	x
Zuidplein	690	70	10%	10%	600	x	x	x
Pendrecht	4.990	960	19%	20%	4.500	400	9%	9%
Zuiderpark	300	40	x	x	300	x	x	x
Heijplaat	640	90	14%	14%	600	x	x	x
Hoogvliet	15.130	1.450	10%	10%	14.400	500	3%	3%
Hoogvliet-noord	5.280	550	10%	10%	5.000	200	4%	4%
Hoogvliet-zuid	9.850	890	9%	9%	9.400	300	3%	3%
Hoek van Holland	4.550	310	7%	6%	4.400	100	2%	2%
Strand en Duin	770	10	x	x	800	x	x	x
Dorp	3.750	300	8%	7%	3.700	100	3%	3%
Rijnpoort	30	10	x	x	x	x	x	x
Rozenburg	5.510	350	6%	6%	5.300	100	2%	2%
Rozenburg	5.510	350	6%	6%	5.300	100	2%	2%
Noordzeeweg e.o.	0	x	x	x	0	x	x	X
Overig en onbekend
Rotterdam	280.080	43.150	15%	16%	253.400	17.800	7%	6%
Amsterdam	392.410	58.550	15%	16%	341.600	23.600	7%	6%
's-Gravenhage	226.590	31.560	14%	15%	202.700	11.500	6%	5%
Utrecht	141.260	14.310	10%	11%	123.900	5.100	4%	4%
Nederland	7.171.740	589.950	8%	9%	6.801.900	209.500	3%	3%

¹): Exclusief huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering.

²): Dat wil zeggen: ook in de drie voorgaande jaren op dit inkomensniveau. Deze gegevens zijn alleen beschikbaar in veelvouden van 100.

Ook het aandeel Rotterdamse huishoudens onder de armoedegrens nam in 2015 af, en wel met 0,9%-punt. Hier begon de afname overigens al in 2014. Landelijk was sprake van een afname met 0,3%-punt.

Bijna de helft van deze huishoudens zit al vier jaar onafgebroken op dit inkomensniveau.

VERDERE GEGEVENS OVER HUISHOUDENS MET EEN MINIMUMINKOMEN

Over huishoudens met een minimuminkomen (tot 110% van het sociaal minimum dan wel onder de armoedegrens) bevat het *Integraal Inkomens- en Vermogensonderzoek* ook nog diverse nadere gegevens. Hieronder volgt een kort overzicht van de meest interessante op stedelijk en landelijk niveau over 2015; op gebieds- en buurniveau zijn deze gegevens op aanvraag beschikbaar.

Dergelijke gegevens zijn overigens ook beschikbaar over huishoudens met inkomens tot 105%, 120% en 130% van het sociaal minimum.

Personen

	Met een minimuminkomen:				Langdurig met een minimuminkomen ² :			
	Aantal meegetelde personen 1-1-'15 ¹	Aantal met een minimum-inkomen	Idem als perc.	Idem in 2014	Aantal meegetelde personen 1-1-'15 ¹	Aantal met een minimum-inkomen	Idem als perc.	Idem in 2014
<i>Tot 110% sociaal minimum</i>								
Rotterdam	567.200	96.000	17%	18%	521.700	48.200	9%	9%
Nederland	16.014.100	1.304.800	8%	8%	15.394.700	575.400	4%	4%
<i>Onder de armoedegrens:</i>								
Rotterdam	567.200	81.600	14%	15%	521.700	29.800	7%	6%
Nederland	16.014.100	1.102.700	7%	7%	15.394.700	391.400	3%	2%

¹): Exclusief personen in huishoudens met niet het hele jaar inkomen en die afhankelijk zijn van studiefinanciering. Deze gegevens zijn alleen beschikbaar in veelvouden van 100.

²): Dat wil zeggen: ook in de drie voorgaande jaren op dit inkomensniveau.

Kinderen

a	Aantal meegetelde kinderen 1-1-'15 ¹	Met een minimuminkomen:									
		Aantal	Idem als perc. ²	Waarvan tot 18 jaar:							
				Tot 6 jaar	Idem als perc. ²	6-12 jaar	Idem als perc. ²	12-18 jaar	Idem als perc. ²	Totaal tot 18 jaar	Idem als perc. ²
<i>Tot 110% sociaal minimum:</i>											
Rotterdam	152.400	26.600	17%	7.600	19%	8.000	22%	7.400	21%	23.100	21%
Nederland (x 1.000)	4.469,1	330,6	7%	91,7	9%	106,4	10%	94,6	8%	292,8	9%
<i>Onder de armoedegrens:</i>											
Rotterdam	152.400	27.300	18%	8.400	21%	8.400	23%	6.500	18%	23.300	21%
Nederland (x 1.000)	4.469,1	349,7	8%	105,0	10%	113,3	10%	85,2	7%	303,4	9%

¹): Exclusief kinderen in huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering. Deze gegevens zijn alleen beschikbaar in veelvouden van 100.

²): Percentage ten opzichte van het totale aantal kinderen.

(Minimum)inkomens en vermogen

	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'15 ¹	Onder de vermogensgrens ²	Idem als perc.	Idem in 2014	Aantal huish. met minimum-inkomen	Onder de vermogensgrens ²	Idem als perc.	Idem in 2014
<i>Tot 110% sociaal minimum:</i>								
Rotterdam	280.080	169.500	61%	64%	57.040	50.100	88%	89%
Nederland	7.171.740	2.937.600	41%	43%	791.640	606.700	77%	79%
<i>Onder de armoedegrens:</i>								
Rotterdam	280.080	169.500	61%	64%	43.150	38.900	90%	91%
Nederland	7.171.740	2.937.600	41%	43%	589.950	473.000	80%	82%

¹): Exclusief kinderen in huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering. De vermogensgegevens zijn alleen beschikbaar in veelvouden van 100.

²): De vermogensgrens in de Participatiewet; deze bedroeg in 2015 € 5.895 (2014: € 5.850) voor eenpersoonshuishoudens en € 11.790 (2014: € 11.700) voor meerpersoonshuishoudens.

HUISHOUDENS MET INKOMEN NAAR BELANGRIJKSTE BRON

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel huishoudens in 2015 loon of winst (als zelfstandige), pensioen of een werkloosheids-, bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering als belangrijkste bron van inkomen hadden. De kleine restcategorie 'overig' bestaat met name uit huishoudens die een andersoortige uitkering, voorziening of overdrachtsinkomen hadden; huishoudens met inkomen uit vermogen als belangrijkste inkomensbron worden door het CBS meegeteld bij de zelfstandigen.

	Aantal huishoudens 1-1-'15	Loon of winst	Pensioen	Werkloos/bijstand of arbeidsongeschikt	Overig
Rotterdam Centrum	17.160	68%	18%	13%	2%
Stadsdriehoek	8.250	74%	17%	8%	1%
Oude Westen	4.460	52%	20%	25%	3%
Cool	2.930	69%	18%	12%	x
C.S. Kwartier	490	76%	16%	x	x
Nieuwe Werk	710	75%	21%	x	x
Dijkzigt	330	85%	x	x	x
Delfshaven	34.030	61%	15%	21%	3%
Delfshaven	3.090	63%	12%	22%	3%
Bospolder	3.090	51%	17%	28%	4%
Tussendijken	3.310	48%	19%	29%	4%
Spangen	4.230	61%	14%	23%	2%
Nieuwe Westen	8.330	61%	15%	22%	3%
Middelland	5.580	67%	14%	17%	2%
Oud-Mathenesse	3.730	66%	17%	15%	2%
Witte Dorp	240	54%	x	x	x
Schiemond	2.430	62%	18%	19%	x
Overschie	7.740	58%	26%	14%	2%
Kleinpolder	3.750	50%	30%	18%	2%
Noord Kethel	30	x	x	x	x
Schieveen	130	69%	x	x	x
Zestienhoven	570	81%	14%	x	x
Overschie	3.070	63%	25%	11%	2%
Landzicht	200	50%	30%	x	x
Noord	26.050	66%	16%	15%	2%
Agniesebuurt	2.070	57%	18%	22%	x
Provenierswijk	2.280	67%	16%	14%	x
Bergpolder	4.530	75%	11%	11%	2%
Blijdorp	5.450	75%	19%	5%	x
Liskwartier	3.610	64%	19%	15%	x
Oude Noorden	8.100	58%	16%	23%	3%
Blijdorpse Polder	20	50%	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	19.540	59%	29%	10%	2%
Schiebroek	7.580	54%	28%	16%	3%
Hillegersberg-zuid	3.630	77%	17%	6%	x
Hillegersberg-noord	3.730	50%	38%	10%	2%
Terbregge	1.330	75%	17%	7%	x
Molenlaankwartier	3.270	56%	42%	x	x
Kralingen-Crooswijk	24.420	58%	22%	18%	2%
Rubroek	4.160	58%	21%	18%	2%
Nieuw Crooswijk	1.430	62%	14%	20%	x
Oud Crooswijk	3.790	44%	21%	30%	5%
Kralingen-west	7.550	60%	19%	19%	2%
Kralingen-oost	3.000	66%	29%	5%	x
Kralingse Bos	50	x	x	x	x
De Esch	2.340	56%	25%	17%	x
Struisenburg	2.100	65%	26%	7%	x

	Aantal huishoudens 1-1-'15	Loon of winst	Pensioen	Werkloos/bijstand of arbeidsongeschikt	Overig
Feijenoord	33.340	53%	20%	24%	3%
Kop van Zuid (Wilhelminapier)	1.080	88%	7%	x	x
Kop van Zuid - Entrepot	3.850	62%	18%	18%	2%
Vreewijk	6.980	43%	30%	24%	3%
Bloemhof	6.010	53%	17%	26%	4%
Hillesluis	5.000	58%	15%	25%	3%
Katendrecht	2.080	58%	19%	20%	x
Afrikaanderwijk	3.420	43%	22%	32%	3%
Feijenoord	3.080	44%	19%	32%	5%
Noordereiland	1.840	61%	21%	17%	x
IJsselmonde	27.530	54%	27%	16%	2%
Oud IJsselmonde	2.700	71%	19%	9%	x
Lombardijen	6.630	50%	28%	19%	3%
Groot IJsselmonde	13.320	50%	33%	15%	2%
Beverwaard	4.870	60%	16%	21%	3%
Pernis	2.150	64%	28%	7%	x
Pernis	2.150	64%	28%	7%	x
Prins Alexander	43.580	55%	32%	11%	2%
's-Gravenland	3.270	70%	24%	5%	x
Kralingse Veer	710	69%	20%	x	x
Prinsenland	4.900	51%	35%	11%	2%
Het Lage Land	5.440	52%	35%	11%	2%
Ommoord	12.550	44%	43%	11%	2%
Zevenkamp	7.040	59%	23%	15%	3%
Oosterflank	5.350	52%	29%	16%	3%
Nesselande	4.320	77%	16%	5%	x
Charlois	31.290	57%	20%	20%	3%
Charlois Zuidrand	140	57%	x	x	x
Tarwewijk	5.580	63%	11%	23%	3%
Carnisse	5.700	68%	14%	16%	2%
Zuidwijk	6.150	46%	29%	21%	3%
Oud-Charlois	6.210	59%	18%	20%	3%
Wielewaal	520	37%	33%	25%	x
Zuidplein	720	61%	26%	10%	x
Pendrecht	5.300	53%	21%	22%	4%
Zuiderpark	320	25%	53%	x	x
Heijplaat	660	55%	26%	17%	x
Hoogvliet	15.520	56%	31%	11%	2%
Hoogvliet-noord	5.410	62%	23%	12%	2%
Hoogvliet-zuid	10.100	53%	35%	11%	2%
Hoek van Holland	4.630	56%	35%	8%	x
Strand en Duin	780	73%	24%	x	x
Dorp	3.820	53%	37%	9%	x
Rijnpoort	30	x	x	x	x
Rozenburg	5.600	59%	31%	8%	1%
Rozenburg	5.600	59%	31%	8%	1%
Noordzeeweg e.o.	0	x	x	x	x
Overig en onbekend
Rotterdam	292.690	58%	23%	16%	2%
Amsterdam	409.610	66%	19%	14%	2%
's-Gravenhage	236.460	61%	23%	14%	2%
Utrecht	145.870	71%	17%	10%	2%
Nederland	7.332.930	61%	28%	9%	2%

58% van de Rotterdamse huishoudens had in 2015 inkomen uit arbeid (loon of winst als zelfstandige). Landelijk was dit 61%, en ook in de andere drie grote steden hadden huishoudens relatief vaker hun inkomen (mede) uit arbeid. Het aantal huishoudens met een uitkering was in Rotterdam namelijk een stuk hoger: 16% (landelijk: 9%). Verder had 23% inkomen uit pensioen; een stuk minder dan landelijk.

ECONOMISCHE ZELFSTANDIGHEID

Van economische zelfstandigheid wordt gesproken als iemands persoonlijke netto inkomen uit arbeid of eigen onderneming hoger is dan de netto bijstandsuitkering voor een alleenstaande. Onderstaande tabel toont het aandeel economisch zelfstandigen, inclusief onderscheid tussen mannen en vrouwen. De gegevens beperken zich tot personen in particuliere huishoudens van 15 jaar tot de AOW-leeftijd, exclusief scholieren en studenten.

	Aantal meegetelde personen 1-1-15	Econ. zelfst. in 2015	Idem in 2014	Mannen 1-1-14	Econ. zelfst. in 2015	Idem in 2014	Vrouwen 1-1-15	Econ. zelfst. in 2015	Idem in 2014
Rotterdam Centrum	19.900	69%	68%	10.500	73%	72%	9.400	65%	64%
Stadsdriehoek	9.600	78%	78%	5.200	81%	80%	4.400	74%	75%
Oude Westen	5.200	50%	49%	2.600	55%	54%	2.600	45%	44%
Cool	3.300	71%	69%	1.700	74%	72%	1.600	67%	66%
C.S. Kwartier	600	75%	75%	400	80%	80%	200	67%	67%
Nieuwe Werk	800	75%	78%	400	79%	84%	400	70%	71%
Dijkzigt	400	80%	77%	200	77%	79%	200	84%	74%
Delfshaven	43.400	55%	53%	22.400	62%	59%	21.000	48%	47%
Delfshaven	3.700	57%	55%	1.900	62%	59%	1.800	52%	51%
Bospolder	4.100	45%	44%	2.000	52%	51%	2.000	38%	37%
Tussendijken	4.000	44%	42%	2.100	51%	48%	1.900	35%	35%
Spangen	6.000	51%	50%	3.000	59%	57%	3.000	43%	43%
Nieuwe Westen	10.900	55%	53%	5.600	61%	58%	5.300	48%	47%
Middelland	7.000	62%	61%	3.700	66%	64%	3.300	58%	58%
Oud-Mathenesse	4.400	62%	61%	2.400	70%	68%	2.000	51%	52%
Witte Dorp	400	48%	44%	200	63%	57%	200	36%	33%
Schiemond	3.100	61%	60%	1.500	70%	68%	1.600	53%	53%
Overschie	9.500	64%	63%	4.800	73%	72%	4.700	55%	54%
Kleinpolder	4.100	57%	56%	2.100	66%	64%	2.100	48%	47%
Noord Kethel	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Schieveen	200	72%	74%	x	x	x	x	x	x
Zestienhoven	1.000	80%	76%	500	87%	83%	500	72%	69%
Overschie	4.000	68%	68%	2.000	76%	76%	2.000	59%	59%
Landzicht	200	53%	52%	x	x	66%	x	x	36%
Noord	31.700	65%	64%	15.800	69%	68%	16.000	61%	61%
Agniesebuurt	2.400	54%	56%	1.200	59%	61%	1.200	49%	51%
Provenierswijk	2.800	65%	64%	1.400	68%	68%	1.400	61%	60%
Bergpolder	5.500	72%	71%	2.700	74%	71%	2.700	70%	70%
Blijdorp	6.600	81%	81%	3.200	84%	84%	3.300	78%	78%
Liskwartier	4.400	65%	65%	2.100	70%	69%	2.300	61%	62%
Oude Noorden	10.000	53%	51%	5.100	59%	57%	5.000	47%	46%
Blijdorpse Polder	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hillegersberg-Schiebroek	22.800	71%	70%	10.900	78%	78%	11.900	64%	63%
Schiebroek	8.500	64%	63%	4.000	71%	70%	4.500	58%	57%
Hillegersberg-zuid	4.900	78%	77%	2.400	83%	83%	2.500	72%	72%
Hillegersberg-noord	3.800	68%	68%	1.800	77%	76%	2.000	60%	60%
Terbregge	2.000	75%	74%	1.000	85%	84%	1.100	66%	65%
Molenlaankwartier	3.600	77%	77%	1.700	86%	87%	1.900	68%	67%
Kralingen-Crooswijk	28.000	60%	60%	13.900	66%	65%	14.100	55%	54%
Rubroek	4.700	60%	60%	2.200	67%	67%	2.400	54%	54%
Nieuw Crooswijk	1.800	59%	57%	1.000	61%	60%	800	55%	53%
Oud Crooswijk	4.500	43%	42%	2.200	50%	48%	2.300	37%	36%
Kralingen-west	8.900	61%	60%	4.400	65%	65%	4.400	57%	55%
Kralingen-oost	3.400	77%	75%	1.700	84%	83%	1.700	70%	68%
Kralingse Bos	x	x	x	x	x	x	x	x	x
De Esch	2.500	62%	62%	1.200	68%	67%	1.300	57%	57%
Struisenburg	2.200	69%	69%	1.100	75%	74%	1.100	63%	64%

	Aantal meegetelde personen 1-1-'15 ¹⁾	Econ. zelfst. in 2015	Idem in 2014	Mannen 1-1-'14	Econ. zelfst. in 2015	Idem in 2014	Vrouwen 1-1-'15	Econ. zelfst. in 2015	Idem in 2014
Feijenoord	41.700	50%	49%	20.900	59%	58%	20.800	40%	40%
Kop van Zuid (Wilhelminapier)	1.400	81%	80%	800	84%	83%	600	76%	76%
Kop van Zuid - Entrepot	4.900	62%	63%	2.400	71%	71%	2.500	54%	54%
Vreewijk	7.600	48%	49%	3.600	57%	58%	4.000	40%	40%
Bloemhof	7.800	45%	44%	4.100	58%	54%	3.700	32%	31%
Hillesluis	6.900	47%	46%	3.600	58%	57%	3.300	35%	34%
Katendrecht	2.600	60%	58%	1.300	67%	65%	1.300	53%	51%
Afrikaanderwijk	4.400	37%	36%	2.200	47%	45%	2.200	27%	26%
Feijenoord	3.900	40%	40%	1.900	48%	47%	2.100	32%	33%
Noordereiland	2.100	65%	64%	1.100	70%	69%	1.000	60%	58%
IJsselmonde	32.200	60%	60%	15.700	70%	70%	16.400	50%	50%
Oud IJsselmonde	3.800	72%	71%	1.900	81%	79%	1.900	63%	63%
Lombardijen	7.200	56%	57%	3.600	66%	66%	3.600	46%	47%
Groot IJsselmonde	14.300	60%	59%	7.000	70%	70%	7.400	50%	49%
Beverwaard	6.800	58%	57%	3.200	69%	68%	3.600	47%	47%
Pernis	2.800	72%	72%	1.400	85%	84%	1.400	58%	58%
Pernis	2.800	72%	72%	1.400	85%	84%	1.400	58%	58%
Prins Alexander	50.000	68%	67%	24.000	76%	75%	26.000	60%	59%
's-Gravenland	4.500	74%	74%	2.100	83%	82%	2.400	67%	66%
Kralingse Veer	1.000	70%	68%	500	81%	77%	500	59%	58%
Prinsenland	5.200	67%	67%	2.500	74%	74%	2.700	61%	61%
Het Lage Land	5.400	67%	67%	2.600	75%	76%	2.800	59%	59%
Ommoord	12.000	64%	64%	5.700	74%	73%	6.300	56%	55%
Zevenkamp	9.300	64%	63%	4.500	72%	71%	4.800	56%	56%
Oosterflank	5.900	61%	60%	2.800	68%	68%	3.100	55%	53%
Nesselande	6.700	81%	80%	3.300	89%	87%	3.400	73%	73%
Charlois	37.400	55%	54%	19.500	64%	63%	18.000	45%	45%
Charlois Zuidrand	200	63%	60%	x	x	x	x	x	x
Tarwewijk	7.300	51%	49%	3.900	61%	58%	3.400	40%	38%
Carnisse	7.100	59%	60%	3.900	68%	66%	3.200	50%	51%
Zuidwijk	6.500	53%	53%	3.300	62%	62%	3.300	44%	43%
Oud-Charlois	7.800	55%	55%	4.000	64%	63%	3.700	45%	46%
Wielewaal	500	42%	44%	200	54%	56%	300	32%	33%
Zuidplein	700	70%	71%	400	78%	78%	300	61%	63%
Pendrecht	6.300	54%	53%	3.100	63%	62%	3.100	44%	44%
Zuiderpark	200	51%	52%	x	x	51%	x	x	x
Heijplaat	800	60%	60%	400	74%	74%	400	45%	46%
Hoogvliet	18.800	66%	65%	9.300	77%	77%	9.500	54%	54%
Hoogvliet-noord	7.300	65%	65%	3.700	77%	77%	3.600	53%	53%
Hoogvliet-zuid	11.500	66%	65%	5.700	78%	77%	5.900	54%	54%
Hoek van Holland	5.500	70%	70%	2.700	83%	81%	2.800	59%	58%
Strand en Duin	1.200	80%	80%	600	90%	89%	600	71%	70%
Dorp	4.300	68%	67%	2.100	81%	79%	2.200	56%	56%
Rijnpoort	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rozenburg	6.900	68%	67%	3.400	84%	83%	3.400	52%	51%
Rozenburg	6.900	68%	67%	3.400	84%	83%	3.400	52%	51%
Noordzeeweg e.o.	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Overig en onbekend
Rotterdam	350.700	61%	60%	175.300	69%	68%	175.300	53%	53%
Amsterdam	496.800	66%	65%	248.500	70%	69%	248.300	61%	60%
's-Gravenhage	293.900	62%	62%	147.700	69%	69%	146.200	56%	56%
Utrecht	191.600	73%	72%	95.000	77%	77%	96.500	68%	67%
Nederland	9.279.600	68%	67%	4.657.500	78%	78%	4.622.100	58%	57%

¹⁾: Personen in particuliere huishoudens, van 15 jaar tot de AOW-leeftijd, exclusief scholieren en studenten. Deze gegevens zijn alleen beschikbaar in veelvouden van 100.

Net als elders in Nederland, zijn ook in Rotterdam vrouwen minder vaak economisch zelfstandig dan mannen. Het verschil is echter minder groot dan elders in Nederland, omdat in Rotterdam ook relatief veel meer mannen niet economisch zelfstandig zijn.

INKOMENSONGELIJKHEID

Inkomensongelijkheid kan worden weergegeven via de zogeheten Gini-coëfficiënt: een getal tussen 0 en 1, waarbij 0 correspondeert met volledige gelijkheid (iedereen heeft het zelfde inkomen) en 1 met volledige ongelijkheid (één huishouden heeft al het inkomen, en de rest heeft niets). In onderstaande tabel is deze ongelijkheidsmaatstaaf weergegeven voor 2015, én voor 2014 na de revisie.

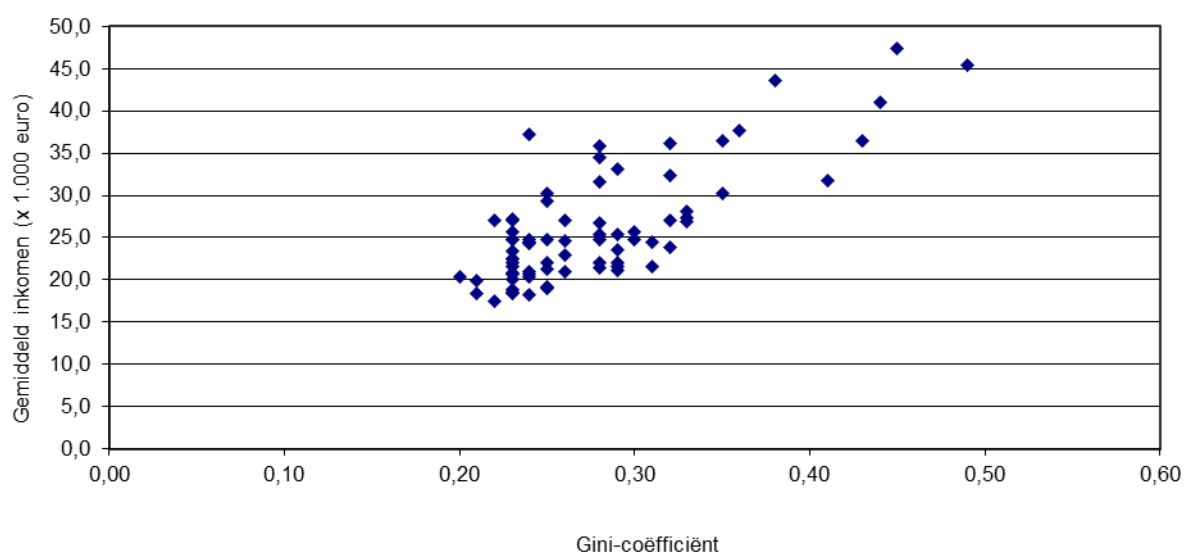
	Aantal huish. 1-1-'15	Gini- coëfficiënt	Idem in 2014		Aantal huish. 1-1-'15	Gini- coëfficiënt	Idem in 2014
Rotterdam Centrum	17.160	0.35	0.36	Feijenoord	33.340	0.28	0.28
Stadsdriehoek	8.250	0.32	0.33	Kop van Zuid (Wilhelminapier)	1.080	0.44	0.44
Oude Westen	4.460	0.31	0.30	Kop van Zuid - Entrepot	3.850	0.32	0.33
Cool	2.930	0.33	0.32	Vreewijk	6.980	0.23	0.22
C.S. Kwartier	490	0.35	0.33	Bloemhof	6.010	0.23	0.24
Nieuwe Werk	710	0.49	0.50	Hillesluis	5.000	0.25	0.25
Dijkzigt	330	0.33	0.34	Katendrecht	2.080	0.29	0.30
Delfshaven	34.030	0.28	0.29	Afrikaanderwijk	3.420	0.22	0.22
Delfshaven	3.090	0.29	0.29	Feijenoord	3.080	0.23	0.24
Bospolder	3.090	0.25	0.25	Noordereiland	1.840	0.30	0.30
Tussendijken	3.310	0.24	0.24	IJsselmonde	27.530	0.24	0.24
Spangen	4.230	0.24	0.25	Oud IJsselmonde	2.700	0.25	0.27
Nieuwe Westen	8.330	0.29	0.29	Lombardijen	6.630	0.23	0.25
Middelland	5.580	0.32	0.33	Groot IJsselmonde	13.320	0.23	0.22
Oud-Mathenesse	3.730	0.23	0.23	Beverwaard	4.870	0.23	0.24
Witte Dorp	240	0.20	0.21	Pernis	2.150	0.22	0.23
Schiemond	2.430	0.33	0.35	Pernis	2.150	0.22	0.23
Overschie	7.740	0.27	0.28	Prins Alexander	43.580	0.27	0.28
Kleinpolder	3.750	0.25	0.26	's-Gravenland	3.270	0.36	0.38
Noord Kethel	30	x	x	Kralingse Veer	710	0.23	0.24
Schieveen	130	0.29	0.36	Prinsenland	4.900	0.28	0.30
Zestienhoven	570	0.28	0.31	Het Lage Land	5.440	0.24	0.24
Overschie	3.070	0.26	0.27	Ommoord	12.550	0.24	0.25
Landzicht	200	0.21	0.21	Zevenkamp	7.040	0.25	0.25
Noord	26.050	0.28	0.28	Oosterflank	5.350	0.23	0.24
Agniesebuurt	2.070	0.28	0.28	Nesselande	4.320	0.28	0.29
Provenierswijk	2.280	0.30	0.30	Charlois	31.290	0.24	0.25
Bergpolder	4.530	0.26	0.25	Charlois Zuidrand	140	0.41	0.44
Blijddorp	5.450	0.25	0.25	Tarwewijk	5.580	0.25	0.25
Liskwartier	3.610	0.29	0.29	Carnisse	5.700	0.24	0.23
Oude Noorden	8.100	0.26	0.27	Zuidwijk	6.150	0.23	0.23
Blijddorpse Polder	20	x	x	Oud-Charlois	6.210	0.25	0.26
Hillegersberg-Schiebroek	19.540	0.35	0.39	Wielewaal	520	0.21	0.19
Schiebroek	7.580	0.28	0.29	Zuidplein	720	0.24	0.24
Hillegersberg-zuid	3.630	0.28	0.29	Pendrecht	5.300	0.24	0.24
Hillegersberg-noord	3.730	0.43	0.49	Zuiderpark	320	0.28	0.28
Terbregge	1.330	0.32	0.35	Heijplaat	660	0.23	0.22
Molenlaankwartier	3.270	0.38	0.45	Hoogvliet	15.520	0.23	0.23
Kralingen-Crooswijk	24.420	0.35	0.36	Hoogvliet-noord	5.410	0.23	0.23
Rubroek	4.160	0.26	0.26	Hoogvliet-zuid	10.100	0.23	0.23
Nieuw Crooswijk	1.430	0.29	0.27	Hoek van Holland	4.630	0.25	0.28
Oud Crooswijk	3.790	0.23	0.23	Strand en Duin	780	0.24	0.33
Kralingen-west	7.550	0.31	0.31	Dorp	3.820	0.23	0.24
Kralingen-oost	3.000	0.45	0.48	Rijnpoort	30	x	x
Kralingse Bos	50	x	x	Rozenburg	5.600	0,23	0,23
De Esch	2.340	0.28	0.27	Rozenburg	5.600	0,23	0,23
Struisenburg	2.100	0.35	0.35	Noordzeeweg e.o.	0	x	x
				Rotterdam	292.690	0,29	0,30
				Amsterdam	409.610	0,35	0,36
				's-Gravenhage	236.460	0,33	0,33
				Utrecht	145.870	0,29	0,30
				Nederland	7.332.930	0,28	0,29

In tegenstelling tot die in eerdere Feitenkaarten zijn deze coëfficiënten overigens berekend *exclusief* studentenhuishoudens; ook in dát opzicht is vergelijking met in eerdere Feitenkaarten gepubliceerde gegevens dus niet mogelijk.

De inkomensongelijkheid is in Rotterdam een fractie hoger dan landelijk. In Amsterdam en Den Haag is de inkomensongelijkheid wat groter dan landelijk; in Utrecht is hij even groot als in Rotterdam.

De mate van inkomensongelijkheid zegt overigens nog niets over de *hoogte* van de inkomens, of over de mate van armoede; en een grotere differentiatie in een buurt ("gemengde buurten") betekent ook een wat grotere inkomensongelijkheid!

Dat verklaart wellicht waarom er in Rotterdam op buurniveau enig verband lijkt te bestaan tussen de hoogte van het gemiddelde inkomen en de mate van ongelijkheid in de zin dat de ongelijkheid groter is naarmate het gemiddelde inkomen in een buurt hoger is:

NAWOORD

Deze Feitenkaart bevat een selectie van de meest interessante gegevens uit het *Integraal Inkomens- en Vermogensonderzoek*. Een groot aantal soorten nadere gegevens is op aanvraag beschikbaar. Zoals al in de inleiding is gezegd, komen gegevens over 2016 waarschijnlijk eind 2018 beschikbaar. Het CBS presenteert op haar website en in de publicatie *Armoede en sociale uitsluiting 2018* wel ook al inkomensgegevens over 2016 tot op gemeentelijk niveau, doch dat zijn voorlopige cijfers. Voor alle verdere inlichtingen: Paul de Graaf, tel. (010) 267 15 30, e-mail pa.degraaf@rotterdam.nl.

Onderzoek en Business Intelligence; februari 2018.
Projectnummer 5005.
Auteur: Paul de Graaf.
Voor meer informatie: <http://www.rotterdam.nl/onderzoek>.

Gemeente Rotterdam